

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

Aika 20.06.2022 15:00 - 16:01

Paikka Fellmannia, Kirkkokatu 27, kokoushuoneet Ars ja Cultura / Teams-etäyhteys

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Hildén Sirkku	puheenjohtaja	
	Aaltonen Kalle	I varapuheenjohtaja	
	Nieminen Mira	II varapuheenjohtaja	esteellinen § 269 ja poistui käsittelyn ajaksi klo 15.47-15.48
	Bruneau Milla	III varapuheenjohtaja	
	Lampinen Minna	jäsen	
	Nieminen Erkki	jäsen	
	Putula Toni	jäsen	etäyhteys
	Ratia Jorma	jäsen	
	Kaikkonen Jouni	jäsen	
	Talja Martti	jäsen	
	Rostedt Juha	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja	
	Falk Sonja	kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja	
	Komu Pekka	kaupunginvaltuuston III varapuheenjohtaja	
	Timonen Pekka	kaupunginjohtaja, esittelijä	
	Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja	
	Granqvist Tiina	sivistysjohtaja	
	Alm Sari	konsernipalvelujohtaja	

Virkkunen Pekka
Hämäläinen Veera
Mäki Janne

kaupunginlakimies
viestintäjohtaja
pöytäkirjanpitäjä

pöytäkirjanpitäjä § 269

esteellinen § 269 ja poistui
asian käsittelyn ajaksi klo
15.47-15.48

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Poissa	Lehto Rami	kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja	

Kaupunginhallituksen puolesta

Sirkku Hildén

Janne Mäki

Pekka Virkkunen
(269 §)

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Jorma Ratia

Martti Talja

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 28.06.2022

Janne Mäki
kaupunginsihteeri

§	Otsikko	Sivu
§ 252	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
§ 253	Pöytäkirjan tarkastajat	6
§ 254	Konsernipalvelut/rahoituspalvelujen kassaraportti	7
§ 255	Tiedote jaostojen asioista	8
§ 256	Pöydältä: Kaupungin edustajien määrääminen kutsuntalautakuntaan vuodelle 2022	9
§ 257	Talouden ja toiminnan seurantaraportti 1.1. - 31.5.2022	13
§ 258	Parlamentaarisen ryhmän täydentäminen	15
§ 259	Valtuustoryhmien puheenjohtajatoimikunnan täydentäminen	17
§ 260	Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi	19
§ 261	Asemakaavan muutosehdotus A-2769a Niemi, Niemen satama sekä siihen liittyvä tonttijako- ja tonttijaon muutosehdotukset M-22-9, M-22-10 ja M-22-11 KV	25
§ 262	Lahden edunvalvonnan kärkitavoitteet 2022-2023	44
§ 263	Valtuustoaloite: Paavolan terveysaseman purkaminen ja väliaikaisen lähiliikuntapaikan toteutus tontille KV	46
§ 264	Valtuustoaloite: läkkäille yhteisöllinen tila Mukkulan kaupunginosaan KV	50
§ 265	Lahden suunta -työ 2021-2025: Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman 2021-2025 tavoitteet KV	54
§ 266	Tiedoksi merkittävät asiat	59
§ 267	Oikaisuvaatimus konserni- ja tilajaoston päätöksestä 11.4.2022 § 32 Yhtiöjärjestyksen muuttaminen ja Lahden Pysäköinti Oy:n hallituksen jäsenten nimeäminen	61
§ 268	Oikaisuvaatimus konserni- ja tilajaoston päätöksestä 11.4.2022 § 35 Kaupungin edustajan määrääminen Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalvelut Oy:n varsinaiseen	64

	yhtiökokoukseen, ehdokkaiden nimeäminen hallituksen jäseniksi ja toimiohjeiden antaminen yhtiökokousedustajalle	
§ 269	KOKO Lahti Oy:n luottolimiitin jatkoon liittyvä oikaisuvaatimus	66

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 19

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 20.06.2022

§ 252

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja
Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 20.06.2022

nro 19

§ 253

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin jäsenet Jorma Ratia ja Martti Talja.

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 19

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 20.06.2022

§ 254

Konsernipalvelut/rahoituspalvelujen kassaraportti

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen.

Perusteluosa

-

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 19

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 20.06.2022

§ 255

Tiedote jaostojen asioista

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Merkitään tiedoksi konserni- ja tilajaoston puheenjohtajan Jorma Ratian ja elinvoima- ja työllisyysjaoston puheenjohtajan Milla Bruneaun tiedote jaostojen asioista.

Perusteluosa

-

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Pöydältä: Kaupungin edustajien määrääminen kutsuntalautakuntaan vuodelle 2022

2871/00.00.01.10/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Janne Mäki, p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Terhi Takala, p. 044 416 2732

Päätös

Kaupunginhallitus päätti valita vuoden 2022 asevelvollisten kutsuntoja varten kutsuntalautakuntaan jäseniksi Marko Niskasen ja Jarna Aholan ja heille varajäseniksi Mika Kilposen ja Riitta Ilosen sekä osoittaa Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:n järjestämää tarjoilua varten 4 000 € kustannuspaikalta 101010020 (Kh:n käytettävissä olevat määrärahat, Kutsuntakahvit ja varusmiesten vapaa-aika).

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää valita vuoden 2022 asevelvollisten kutsuntoja varten kutsuntalautakuntaan kaksi jäsentä ja heille kaksi varajäsentä sekä osoittaa Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:n järjestämää tarjoilua varten noin 4 000 € kustannuspaikalta 101010020 (Kh:n käytettävissä olevat määrärahat, Kutsuntakahvit ja varusmiesten vapaa-aika).

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 13.06.2022

§ 248

Päätös

Kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää valita vuoden 2022 asevelvollisten kutsuntoja varten kutsuntalautakuntaan kaksi jäsentä ja heille kaksi varajäsentä sekä osoittaa Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:n järjestämää tarjoilua varten noin 4 000 € kustannuspaikalta 101010020 (Kh:n käytettävissä olevat määrärahat, Kutsuntakahvit ja varusmiesten vapaa-aika).

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 06.06.2022

§ 223

Päätös

Kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää valita vuoden 2022 asevelvollisten kutsuntoja varten kutsuntalautakuntaan kaksi jäsentä ja heille kaksi varajäsentä sekä osoittaa Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:n järjestämää tarjoilua varten noin 4 000 € kustannuspaikalta 101010020 (Kh:n käytettävissä olevat määrärahat, Kutsuntakahvit ja varusmiesten vapaa-aika).

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Hämeen aluetoimisto on pyytänyt nimeämään jäsenet ja varajäsenet kutsuntalautakuntaan vuonna 2022. Aluetoimiston kirje 26.4.2022 on esityslistan liitteenä.

Päijät-Hämeen Ateriapalvelut 1.6.2022:

"Päijät-Hämeen Ateriapalvelut oy:n tytäryhtiö Ateriasisko oy tarjoaa kutsuvieraille FellmanniaCampuksella pidettävään kahvitilaisuuteen ravintola Fellmanniassa:

- kahvi/tee suolainen kahvileipä 6,67 € (alv 0 %), 7,60 € (alv 14 %)
- kahvi/tee makea kahvileipä 6,67 € (alv 0 %), 7,60 € (alv 14 %)
- kahvi/tee, suolainen kahvileipä ja pieni makea 10,53 € (alv 0 %), 12,00 € (alv 14 %)

Päijät-Hämeen Ateriapalvelut oy tarjoaa kutsunnaalaisille mahdollisuuden ruokailla Lahden lukio Gaudiassa:

- perusateria 5,35 € (alv 0 %), 6,10 € (alv 14 %)
- erityisruokavalioateria 7,89 € (alv 0 %), 9,00 € (alv 14 %)
- jälkiruokakahvi/tee 1,49 € (alv 0 %), 1,70 € (alv 14 %)

Laskutus perustuu ennakkotilauksiin, jotka tulee tehdä kahta (2) viikkoa ennen tilaisuuden toteutumista kahvituksen osalta fellmannia-ravintola@ateriasisko.fi ja kutsunnanalaisten lounaiden osalta lahdenlukio-gaudia@pajjatateria.fi.”

Kutsuntakuulutus on nähtävänä oheismateriaalina.

Vuoden 2021 asevelvollisten kutsuntoja varten valitut kunnan edustajat:

jäsenet: Ari Mähönen ja Heikki Kotinurmi

varajäsenet: Ville Jalava ja Heikki Ulvila

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ilmoitus lomakkeella Hämeen aluetoimisto 24.6. mennessä, ote valitut, luettelot, kopa/taloussuunnittelu, Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy, Hämeen aluetoimisto

Liitteet

Hämeen aluetoimiston pyyntö 26.4.2022

§ 257

Talouden ja toiminnan seurantaraportti 1.1. - 31.5.2022

1336/02.00.01.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky p. 050 383 6502

Controller Minna Vilen p. 044 790 9329

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee Lahden kaupungin talouden ja toiminnan seurantaraportin 1.1. – 31.5.2022 tiedokseen.

Perusteluosa

Konsernipalvelut 15.6.2022:

”Konsernipalvelut on valmistellut talouden ja toiminnan seurantaraportin tammi-toukokuulta 2022. Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen.”

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 19

Liitteet

Talouden ja toiminnan seurantaraportti tammi-toukokuu 2022

§ 258

Parlamentaarisen ryhmän täydentäminen

429/00.00.01.11/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

kaupunginsihteeri Janne Mäki, p. 044 716 1416

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää täydentää parlamentaarista ryhmää nimeämällä sen jäseneksi Liike Nyt Lahti valtuustoryhmän puheenjohtaja Tuija Salorannan ja varajäseneksi Pasi Tuomailan.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Lahden kaupunginvaltuusto päätti talousarvion 2022 hyväksymisen yhteydessä 22.11.2021 että, kaupunki aloittaa helmikuussa 2022 parlamentaarisen työskentelyn kaupungin talouden ja konsernirakenteen sovittamiseksi sote-uudistuksen jälkeiseen tilanteeseen. Kaupunginhallitus perusti ryhmän 31.1.2022 ja nimesi jäseniksi monijäsenisten

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 19

valtuustoryhmien puheenjohtajat. Jäsenille nimettiin varajäsenet
valtuustoryhmistä. Parlamentaarisen ryhmän toimikausi on 1.2.-31.12.2022.

9.6.2022 on muodostettu uusi, nelijäseninen Liike Nyt Lahti -
valtuustoryhmä jonka puheenjohtajaksi on valittu valtuutettu Tuija
Saloranta.Parlamentaarisen ryhmän kokoonpanoa tulee täydentää tältä
osin.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

valitut henkilöt, Miia Karetjoki, luettelot

§ 259

Valtuustoryhmien puheenjohtajatoimikunnan täydentäminen

6029/00.00.01.10/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedoksi.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 23.8.2021 § 308 asettaa toimikaudekseen 1.8.2021 - 31.5.2023 valtuustoryhmien puheenjohtajatoimikunnan ja nimetä toimikuntaan puheenjohtajaksi kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja muiksi jäseniksi kaupunginvaltuuston monijäsenisten valtuustoryhmien puheenjohtajat (varajäseninä ryhmien varapuheenjohtajat) sekä kaupunginvaltuuston puheenjohtajiston, kaupunginhallituksen varapuheenjohtajat sekä Lahden kaupunginjohtajan.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 19

9.6.2022 on muodostettu nelijäseninen Liike Nyt Lahti -valtuustoryhmä jonka puheenjohtaja on valtuutettu Tuija Saloranta ja varapuheenjohtaja Jari Pykäläinen. Kaupunginhallituksen aiemman päätöksen mukaisesti edellä mainitut ovat oikeutettuja osallistumaan toimikunnan toimintaan kaupunginhallituksen toimikauden ajan.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

ote Tuija Saloranta, Jari Pykäläinen, luettelot

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

2664/03.00.00.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Työllisyyspalvelujohtaja Taisto Tuominen, p. 044 482 6976

Elinvoimajohtaja Markus Lankinen, p. 040 701 7328

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa liitteessä esitetyn lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Tiivistelmä hallituksen esityksestä

Esityksen mukaan vastuu työnhakijoille sekä yrityksille ja muille työnantajille tarjottavista työvoimapalveluista siirrettäisiin pääosin kunnille. Työvoimapalveluiden järjestäminen ja muut työvoimapalveluihin

liittyvät lakisääteiset tehtävät muodostaisivat kunnille uuden valtionosuustehtävän. Työttömyysetuuksien rahoitusvastuita uudistettaisiin siten, että kunnan rahoitusvastuu laajenisi työmarkkinatuen lisäksi koskemaan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa.

Lisäksi rahoitusvastuu alkaisi nykyistä työmarkkinatuen rahoitusvastuuta aikaisemmin ja kasvaisi portaittain työttömyyden pitkittyessä. Kunnan rahoitusvastuu ei myöskään katkeaisi työttömyysturvalaissa tarkoitettuun työllistymistä edistävään palveluun osallistumisen ajalta kuten nykyisin. Työvoimapalveluiden järjestämism vastuun siirtyessä kunnille, esityksen mukaan kunnilla olisi nykyistä paremmat mahdollisuudet vaikuttaa työttömyysetuuksista syntyvään rahoitusvastuuseen järjestämällä työttömille palveluja, jotka johtavat tehokkaasti työllistymiseen avoimille työmarkkinoille.

Työvoimapalveluiden järjestämism vastuun siirtoa koskevan uudistuksen tavoitteena on kasvattaa työllisyyttä edistämällä kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa valtion ja kuntien välisellä yhteistyöllä sekä vahvistaa alueiden elinvoimaa ja kilpailukykyä asiakaslähtöisillä palveluilla hyödyntämällä kuntaekosysteemin mahdollisuuksia. Yksi uudistuksen keskeisistä elementeistä on ns. kannustava rahoitusmalli. Tavoitteena on laajentaa kuntien vastuuta työttömyysetuuksien rahoituksesta siten, että rahoitusvastuu kannustaa kuntaa huolehtimaan alueen työllisyydestä sekä järjestämään työttömille työnhakijoille mahdollisimman tehokkaasti palveluja, jotka johtavat työllistymiseen. Uudistuksella tavoitellaan yhteensä 7 000–10 000 henkilön työllisyysvaikutusta.

TE2024 – Lahden toimintaympäristökuvaus

Nykytilassa Lahden seudun toimintaympäristö on työllisyydenhoidossa haastava ja valtakunnallisesti jopa ainutkertainen. Työttömyysaste laski

Lahdessa 2022 huhtikuussa edellisvuodesta -3,7 %-yksikköä, mutta työttömyystilanne on suurista kaupungeista yhä vaikeimpia. Lahden työttömyysaste oli vuoden 2022 huhtikuun lopussa oli 12 suurimman kaupungin korkein, 13,5 % (koko maa 9,1 %). Nuorisotyöttömyysaste oli 2. korkein, 15,1 % (koko maa: 10,4 %) ja ulkomaalaisten työttömyysaste 3. korkein, 27,7 % (koko maa 19,3 %). Lahdessa pitkäaikaistyöttömien määrä nousi peräti 66,9 % kolmessa vuodessa ja on kääntynyt hitaasti laskuun (huhtikuu 2019 – huhtikuu 2022). (Lähde: TEM Työväilytilasto)

Merkittävin Lahden elinvoimaan ja työttömyyden aiheuttamiin kustannuksiin vaikuttava tekijä on ollut rakenteellinen työttömyys. Rakennetyöttömyyttä ilmenee paljon jo alle 30-vuotiailla. Alueella on rakennetyöttömyyteen vaikuttavia syrjäytymisen riskitekijöitä enemmän kuin muualla maassa keskimäärin, mikä ilmenee aiemmissa rahoituksen kohdentamispäätöksissä. Helmikuussa 2022 julkaistun Eduskunnan tarkastusvaliokunnan selvityksen mukaan syrjäytymisen ehkäisyyn on Lahdessa kohdennettu esimerkiksi vuonna 2020 alle 30-vuotiaille vertailukunnista eniten euroja sekä alle 18-vuotiaiden että yli 18-vuotiaiden ikäryhmissä. Vuosina 2019 – 2020 kohdennus korjaaviin palveluihin lisääntyi. Lahti on ollut kuitenkin ainoa vertailukunnista vuosina 2016 – 2019, jossa syrjäytyminen lisääntyi alle 25-vuotiailla. (Lähde: Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palvelurakenne, rahavirrat sekä seurannan haasteet. (Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 1/2022).

Toinen merkittävä elinvoimaan ja työttömyyden aiheuttamiin kustannuksiin vaikuttava tekijä on työpaikkojen ja työnhakijoiden kohtaanto-ongelma. Samanaikaisesti kun Lahti on työttömyydessä suurten kaupunkien hännillä, avoimia työpaikkoja on paljon.

Haasteista huolimatta Lahden (seudun) merkitys Suomen työmarkkinoilla vahvistuu jo lähitulevaisuudessa. Perusteita:

1. Koronavuosi on heikentänyt Lahden työllisyystilannetta koko maata vähemmän. Koronavuonna koko maan työttömien määrä kasvoi 36,6 %

kun vastaavasti Lahden työttömien määrä kasvoi 31,3 %. Koko maan työvoiman määrä kasvoi 0,2 %, mutta Lahden työvoiman määrä kasvoi tuplasi koko maan lukua enemmän eli 0,4 %.

2. Työpaikkaomavaraisuus pysynyt vahvana. Vuonna 2020 Lahdessa työpaikkaomavaraisuus on 106,4 % eli Lahdessa on enemmän työpaikkoja kuin työllistä työvoimaa. Koronavuodesta huolimatta työpaikkaomavaraisuus oli noin vuoden 2012 tasossa (106,8 %). Lisäksi Lahdessa työvoiman määrän on ennustettu laskevan merkittävästi muuta Päijät-Hämettä hitaammin. Mikko Kesä Oy:n Lahden kaupungille 2022 tekemän selvityksen mukaan Lahden työvoima 2020 oli 55 499 ja 2035 ennuste on 54 027 eli laskua olisi - 2,7 %. Päijät-Hämeessä vastaavat luvut ovat 2020: 91 993 ja 2035: 83 579 eli laskua olisi peräti -9,1 %.

3. Avoimien työpaikkojen määrä kasvussa. Kolmessa vuodessa Lahden avoimien työpaikkojen määrä on lisääntynyt merkittävästi. 2022 huhtikuussa oli peräti 35,9 % enemmän avoimia työpaikkoja kuin kolme vuotta sitten (4/2022: 2 491, 4/2019: 1 833).

4. Pendelöinti Lahteen kasvussa. Lahdesta pendelöidään yhä Helsinkiin enemmän (2015 henkilöä) kuin Helsingistä Lahteen (658 henkilöä), mutta pendelöinti on lisääntynyt enemmän Helsingistä Lahteen päin (2020). Vuodesta 2010 vuoteen 2020 Helsingistä pendelöinti Lahteen on lisääntynyt 37,9 %, kun samalla ajanjaksolla Lahdesta Helsinkiin pendelöivien määrä on lisääntynyt vain 11,0 %.

5. Yritysten investoinnit Lahteen vahvistumassa. Yhtenä esimerkkinä Lahden seudun vahvistuvista työmarkkinoista on Fazer Oy:n suunnitteleman makeistehtaan rakentaminen ja toiminnan siirtäminen Lahteen 2025–2027. Uusi Lahden tehdas korvaisi nykyisin Vantaalla ja Lappeenrannassa sijaitsevat tehtaot. Yleinen arvio tehtaan työllisyysvaikutuksista on, että 900 suoraan työpaikkaa johtaa lisäksi 2 700 alihankkijapaikkaan, josta merkittävä osa on maakunnassa. Yksi tehdas kasvattaa vuoteen 2027-2029 mennessä työssäkäyvää työvoimaa noin 3 600 henkilön verran (Lähde: Elinvoima- ja työllisyyspalvelut, Lahden kaupunki). Arvio 900 suoraan työllistyvistä nostaisi Lahdessa työssäkäyvien määrää lähes 2 % (1,85 %). Alihankkijapaikat mukaan lukien, Lahden työpaikkojen määrä kasvaa peräti yli 7 % (7,4 %). Suhteessa yhtä iso lisäys esimerkiksi Helsingin työpaikkoihin tarkoittaisi yli 29 000 työpaikkaa. Fazer Oy:n investointi Lahteen todennäköisesti lisää myös Lahden pendelöintiä pääkaupunkiseudulta. Lähteet: Tilastokeskus (TEM Työnvälitystilasto ja Väestötilastopalvelu), Mikko Kesä Oy ja Lahden kaupunki, Elinvoima- ja työllisyyspalvelut

Työ- ja elinkeinoministeriön lähettämä lausuntopyyntö on liitteenä. Lahden kaupungin lausuntoluonnos on asiakohdan liitteenä.

Lahden kaupungin lausuntoa on valmisteltu moniammatillisella tiimillä, johon on osallistuneet lisätietojen antajien lisäksi mm. kehityspäällikkö Henna Eskonsipo-Bradshaw, palveluesimies Tanja Hakkarainen, erityisasiantuntija Katja Karevaara, henkilöstöjohtaja Mira Keitaanranta, palveluesimies Jasmina Lebnaoui, talousjohtaja Tiina Mörsky, projektikoordinaattori Hanna Rask, palvelupäällikkö Maijastina Setälä ja elinkeinopäällikkö Miikka Venäläinen.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 19

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lausunto Lausuntopalvelu.fi:ssä viimeistään 27.6. klo 9.00

Liitteet

Lahden kaupungin lausunto

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö 6.5.2022

Asemakaavan muutosehdotus A-2769a Niemi, Niemen satama sekä siihen liittyvä tonttijako- ja tonttijaon muutosehdotukset M-22-9, M-22-10 ja M-22-11 KV

204/10.02.01.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaavoitusarkkitehti Marja Mustakallio p. 050 387 8708

Tonttijaosta kiinteistöinsinööri Mika Järvelä p. 050 398 5386

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muutosehdotuksen A-2769a, jolla muodostuu Lahden kaupungin Niemen (4.) kaupunginosan korttelin 4302 tontti 6, korttelin 4304 tontit 4, 5 ja 6, korttelin 4305 tontit 3, 5, 10 ja 11 sekä venesatama-, vesi-, puisto-, erityis- ja katualue, Mukkulan (7.) kaupunginosan katualue, Jalkarannan (33.) kaupunginosan vesialue."

Perusteluosa / aiempi käsittely

Asemakaavan tavoite on Niemen satama-alueen sekä liike- ja teollisuustonttien asemakaavan tarkistaminen satamatoimintojen kehittämiseksi. Kaavamuutoksella luodaan toteutusedellytykset Vesijärven rantaraitin rakentamiseksi satama-alueen läpi. Asemakaavamuutoksen pohjana on Niemen sataman yleissuunnitelma 24.4.2015, jonka lautakunta

on hyväksynyt (tela 12.5.2015). Yleissuunnitelman keskeinen ajatus on ollut sataman kehittämisen lisäksi täydentää rantaviivaa kiertävää raittia osaksi Vesijärven rannan jatkuvaa yhtenäistä ulkoilureittiä.

Kaavan kuvaus

Kaavamuutos mahdollistaa rantaraitin rakentamisen satama-alueen läpi. Eteläosan rakentamattomat Vesijärveen rajautuvat telakkatoiminnalle varatut tontit on muutettu osin satama-alueeksi ja raitti voidaan johtaa tällöin rannan tuntumassa.

Koko kaava-alueen rakennusoikeus on, käsittäen satama-alueen ja tontit, 15 816 km² ja vastaava tehokkuusluku on $e = 0,05$.

Kokonaisrakennusoikeuden määrän väheneminen noin 2 750 km²:llä johtuu rannan venehuoltoyritysten ja moottoripyörämuseon teollisuustonttien muuttamisesta toimitilarakennusten korttelialueeksi. Samalla tonttitehokkuus on tarkistettu sen suuruiseksi, mitä alueelle on mahdollista toteuttaa.

Ns. Marinin tontti Kipparinkujan ja Telakkakadun välissä on jaettu kolmeksi tontiksi, mikä mahdollistaa uuden yritystoiminnan sijoittumisen alueelle. Moottoripyörämuseon eteläpuolelle on myös osoitettu yksi uusi yritystontti. Alueen eteläosaan Joutjoen varteen on jätetty vapaata satama- ja aukioaluetta, joka mahdollistaa alueen toiminnan ja luonteen kehittämisen viereisten teollisuusalueiden kaavamuutosten yhteydessä. Tämän alueen ideointi on osana nyt käynnissä olevaa Niemen ideakilpailua (www.lahti.fi/niemenkilpailu).

Kaupungin strategian (2017) mukaisesti

- kaava mahdollistaa yritysten sijoittumisen ja työpaikkojen lisääntymisen alueella (A1).
- kaava edistää kestävästä kehityksestä mukaista yhdyskuntarakennetta ja liikkumista (A4).
- kaavassa on huomioitu vesiensuojelu (A6).
- kaavassa on huomioitu luonnon monimuotoisuuden säilyminen alueella (A6).
- kaava mahdollistaa kestävästä matkailun kehittämisen alueella (A6).

Kaava edistää strategian vuoden 2021 kärkihanketta 4. Yrittäjien Lahti mahdollistamalla olemassa olevien yritysten kehittymistä ja toimintaedellytyksiä sekä kärkihanketta 5. Harrastustakuu ja arkiliikunta mahdollistamalla virkistys- ja ulkoilureittien lisäämisen.

Lähtötiedot:

Kaupunki omistaa kaavamuuotosalueen.

Niemen sataman pohjoisosaan sijoittuu kaupungin pienveneiden kotisatama- ja talvisäilytysalue. Keskiosalla ovat koko kaupunkia palvelevat huolto- ja pelastustoiminnot kuten järvipelastus, poliisi ja hoitokalastus, tankkauspiste sekä venehuoltopalveluja. Eteläosassa toimii myös moottoripyörä museo, joka on vuokrannut rakentamattomia sataman tontteja kesäisin tapahtumatoimintaansa.

Joutjoen suulla on Lahti Energian allas, joka kerää roskia ja öljyä. Altaan hoitovastuu on Lahti Energialla. Allas ei vastaa toiminnaltaan tällä hetkellä öljynerotustarkoituksessa tarvittavaa laatua. Lahti Energia kierrättää Vesijärven vettä Kymijärven voimalaan jäähdytystarkoitukseen ja paluuvesi virtaa Joutjokea pitkin takaisin järveen.

Suunnittelualueen maaperä on pääosin täyttöaluetta ja varsinkin pohjoisosan kentän alue on tällä hetkellä hyvin routivaa. Alueella on ollut teollisuutta ennen satamatoimintojen kehittymistä alueelle. Alueen mahdollinen pilaantunut maaperä on selvitettävä ja puhdistettava ennen uudisrakentamista tai alueella tehtäviä muutoksia.

Maasto on alavaa jokilaaksoa. Joutjoen suulla on luonnon monimuotoisuuden (lumo) kannalta arvokas kohde, lintujen talvehtimis- ja levähdyspaikka. Jokisuu pysyy ainoastaan Kymijärven voimalaitoksen lauhdevesien vuoksi sulana ympäri talven. Kevätkaudella sulan alueelle kerääntyy kevätmuuttajia niin runsaasti, että se yltää maakunnallisesti tärkeiden kerääntymisalueiden joukkoon. Ruoriniemen, UPM:n ja Polttimon tehdaskortteleiden sekä Niemen sataman rajaama lahti liittyy Enonselän laajaan MAALI-alueeseen (maakunnallinen linnustoalue).

Kaavatilanne:

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa alue on osoitettu satama-alueeksi. Alue kuuluu myös Niemi-Mukkulan kehittämisen kohdealueeseen. Merkinällä osoitetaan kaupunki- ja kuntavyöhykkeitä, joihin kohdistuu maakunnallisesti tai seudullisesti tärkeitä alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita. Niemi-Mukkula alueella tällä tarkoitetaan alueen kehittämistä valtakunnantason osaamiskeskittymäksi ja kampusalueeksi työpaikka- ja asuinalueineen.

Asemakaavamuutos on valmisteltu oikeusvaikutteisen Lahden läntisten osien osayleiskaavan Y-202 mukaisesti. Suunnittelualue on siinä pääosin satama-aluetta ja palvelujen aluetta. Alueen rantaviivaa pitkin on osoitettu

kaavamerkinnällä matkailun kävelyreitti sekä itä-länsisuuntainen viheryhteys. Yleiskaavaa tarkistetaan rullaavasti valtuustokausittain.

Voimassa olevassa asemakaavassa alue on pääosin venesatama-aluetta sekä vesialuetta, jonne saadaan rakentaa kiinteitä tai kelluvia aallonmurtajia, laitureita ja tukinuiton tarvitsemia rakennelmia. Joutjoen suulla satama- ja vesialueeseen rajautuu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue, jolle saa rakentaa laivatelakan. Kipparinkujan ja Telakkakadun välissä on liikerakennusten korttelialue ja sen eteläpuolella yleisten rakennusten korttelialue, jolla saadaan rakentaa paloasema.

Kaavan lähtötiedot on kuvattu tarkemmin selostuksessa.

Asemakaavan muutoksen vaikutukset:

Vaikutukset yritystoimintaan ja kaupungin vetovoimaisuuteen:

- Kaava mahdollistaa yleiskaavan mukaisen matkailun kävelyreitit, joka palvelee kaikkia kaupunkilaisia.
- Kaava parantaa alueen kaupunkikuvaa toimintojen selkeyttämisen ja jäsentelyn sekä satama-aluetta koskevien kaavamääräysten kautta.
- Kaava mahdollistaa satamapalvelujen kehittämisen yritystonttien merkintöjä tarkistamalla.

Liikenteeseen

- Kaavassa on otettu huomioon satamaan johtavien erikoiskuljetusreittien tilavaraukset.
- Kaava edistää yhdyskunnan toimivuutta ja kestävästä liikkumisista. Kaava mahdollistaa rantareitin jatkamisen Ankkurista Mukkulaan ja parantaa virkistykseen, pyöräilyn ja kävelyn edellytyksiä.

Ympäristöön:

- Maankäyttömuutokset kohdistuvat Joutjoen suuhun rajoittuvan rakentamattoman teollisuustontin poistamiseen, jolloin laivatelakan rakentamismahdollisuus poistuu. Alue muutetaan satama- ja aukioalueeksi, mikä ei vähennä luonnonarvoja nykyisestä. Esitetty maankäyttömuutos lisää rantaraitilla kevyttä liikennettä, minkä ei katsota aiheuttavan erityistä haittaa alueen luonnonarvoille.
- Vaikutukset lintujen talvehtimis- ja levähdyspaikkaan ovat riippuvaisia Kymijärven voimalan toiminnasta. Joutjoen edusta pysyy Kymijärven voimalaitoksen lauhdevesien vaikutuksesta sulana. Suunnittelualueella tapahtuvalla toiminnalla ei ole vaikutusta sulan tulevaisuuteen ja joki tulee virtaamaan alueen poikki myös tulevaisuudessa.
- Vesialueelle kohdistuvat rakentamistoimenpiteiden luvat ja vaikutukset käsitellään aluehallintovirastossa (AVI) vesilain mukaisessa lupakäsittelyssä. Voimassa oleva AVI:n lupa mahdollistaa jo nyt vesialueelle kohdistuvat täytöt kaavan havainneaineistossa esitetyllä laajuudella ja kevyen liikenteen sillan rakentamisen Joutjoen ylitse.
- Vaikutukset saukon elinympäristöön voidaan katsoa vähäisiksi. Saukosta on tehty havaintoja talvisaikaan Polttimon sulan alueella. Lajin elinpiiri on hyvin laaja ja yksilöt kiertävät talvisaikaan laajalti sulapaikkoja etsien. Saukon pesimäympäristöksi tehdasalueen ympäristö on liian rauhaton, eikä alueella ole lajille sopivia pesäpaikkoja.
- Luonto- ja kulttuuriympäristön sekä luonnonvarojen elinvoimaisuuden edistämiseksi Joutjoen pohjoisrannalle on jätetty vapaata tilaa, joka mahdollistaa toteutuksessa tutkittavaksi keinoja ekologisen yhteyden jatkumiseksi jokivarressa itään. Joutjoen suun

vesialue on merkitty kaavaan monimuotoisena luontokohteena (luo).

- Terveellisen ja turvallisen elinympäristötavoitteen toteutumiseksi on lisätty määräys mahdollisesta maaperän pilaantumisen selvittämisestä ja puhdistamisesta uudisrakentamisessa ja muutostöissä alueella.

Vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön:

- Kahvisaaren huvilalle on lisätty sr-suojelumerkintä ja pihapiiriin on lisätty sp-merkintä, alue, jota on hoidettava niin, että maiseman luonne ei oleellisesti muutu.

Rakentamisen kustannusvaikutukset:

- Alueella on pilaantunutta maaperää, joka tulee selvittää ja puhdistaa uurakentamisen ja muutosten yhteydessä.
- Tonttien rakentamisesta vastaavat yksityiset toimijat.
- Satama-alueen ja raitin rakentaminen on pääosin kaupungin ja sen tytäryhtiöiden toteuttamaa yhdyskuntarakentamista. Sataman veneiden pesutoiminnot, hoitokalastuksen kalankäsittelytilat, yleinen wc sekä muut palvelut edellyttävät vesi- ja viemäriinjan rakentamista. Myös alueen laituriin uusimistarve, valaistus ja satamasähkö edellyttävät uutta rakentamista.
- Kaavan kanssa samanaikaisesti tehtävässä yleissuunnitelman tarkennuksessa laaditaan satama-alueen muutosten toteuttamisen kustannusarvio sekä toimintojen tarkemmat sijainnit ja mitoitus. Yleissuunnitelma on pohjana kunnallistekniselle jatkosuunnittelulle ja toteutuksesta tehdään erilliset päätökset.

Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa:

Vireille tulosta on ilmoitettu 7.3.2019 kaavoituskatsauksessa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu 9.3.2020 ja valmisteluvaiheen

kuuleminen on suoritettu 26.3. - 23.4.2020. Valmistelu on kuvattu tarkemmin asemakaavan muutoksen selostuksessa.

Mielipiteitä saatiin 1 kpl sekä 3 kommentointia julkisen maptionnaire karttakyselyn kautta. Mielipiteissä kulkuyhteyttä rannan puolella pidettiin hyvänä ideana, ehdotettiin laiturialueen leventämistä Marinin kohdalla sekä kannatettiin kaikkia toimenpiteitä, joilla Niemen sataman saavutettavuutta lisätään ja kehitetään.

Luonnosvaiheen kuulemisen aikana saatiin 13 kpl lausuntoja, joista Väylävirastolla, Lahti Energia Oy/lämpöliiketoiminnalla, Päijät-Hämeen pelastuslaitoksella ja Deski/Telia Finland Oy:llä ei ollut huomautettavaa. Lausunnot ja mielipiteet ovat kokonaisuudessaan päätösehdotuksen liitteenä.

1. Hämeen Ely-keskus

Lausunnossa on otettu kantaa maaperän tilaan, luontoarvoihin, Kahvisaaren kulttuuriympäristöön ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumiseen.

- Lausunnon perusteella selostuksen lähtötietoja on täydennetty luonnonympäristön osalta.. Niemenkadun varteen on varattu viheraluetta (Kipparinpiennar) sekä Kipparinkujan katualueelle aluetta hulevesien johtamiseen. Asemakaavassa on tilavaraus veneiden pesupaikan järjestämiseksi öljynerotuskaivoineen.
- Lausunnon mukaan kaava vastaa hyvin valtakunnallista alueidenkäyttötavoitetta yhdyskunnan toimivuudesta ja kestävästä liikkumisesta. Rantareitin jatkumisen mahdollistaminen Ankkurista Mukkulaan parantaa virkistysten, pyöräilyn ja kävelyn edellytyksiä.

- Terveellisen ja turvallisen elinympäristötavoitteen toteutumiseksi on lisätty määräys mahdollisesta maaperän pilaantumisen selvittämisestä ja puhdistamisesta.
- Luonto- ja kulttuuriympäristön sekä luonnonvarojen elinvoimaisuuden edistämiseksi Joutjoen pohjoisrannalle on jätetty vapaata tilaa poistetulle telakkatoiminnalle varatun tontin paikalle, mikä mahdollistaa toteutuksessa tutkittavaksi keinoja ekologisen yhteyden jatkumiseksi jokivarressa itään. Joutjokivarren ekologisen yhteyden tukeminen on otettu huomioon Niemen kehityskuvassa ja on ohjeena, kun viereisen teollisuustontin asemakaavamuutos etenee. Joutjoen suun vesialue on merkitty kaavaan monimuotoisena luontokohteena (luo), lintujen talvehtimis- ja levähdyspaikkana.

2. Lahden ympäristöpalvelut

Lausunnossa otetaan kantaa rantaraitin siirtämiseen kulkemaan Veistämönkadun kautta, moottorikelkka-/mönkijäuran merkitsemiseen kaavaan, ajorasitteen merkitsemiseen korttelin 4305 tontille 11, moottoripyörämuseo.

- Yleiselle jalankululle varattu yhteys satama-alueella toteuttaa yleiskaavan mukaista kevyen liikenteen yhteyttä ja on tärkeä tärkeä virkistysreitti kaupunkilaisten kannalta. Rantaraitti noudattaa myös lautakunnan hyväksymän Niemen sataman yleissuunnitelman periaatteita. Veistämönkadun kapeaa katutilaa ei ole mahdollista levenittää, eikä järjestää erillistä jalankulun ja pyöräilyn väylää. Veistämönkatu on erikoiskuljetusreitti, jonka kautta isojen alusten venekuljetukset kulkevat rantaan. Rannassa raitin yli voidaan osoittaa yksi risteävä ajoliikenteen ylityskohta, jolloin eri

liikennemuotojen yhteensovittaminen saadaan järjestettyä turvallisemmin.

- Moottorikelkkaura ei ole asemakaavassa määriteltävä asia, eikä sitä ole merkitty kaavaan.
- Lausunnon perusteella on lisätty ajorasite moottoripyörämuseon tontille 11 korttelissa 4305.

3. Lahden ympäristöterveys

Lausunnossa otetaan kantaa satama-alueen vesi- ja viemäriverkoston kehittämistarpeeseen mm yleisten käymälöiden ja veneiden pohjapesupaikkojen (öljynerotuskaivoilla) järjestämistä varten.

- Kaava mahdollistaa vesi- ja viemäriverkon kehittämisen sekä yleisen käymälän sijoittamisen alueelle. Kaavassa on tilavaraus/tilavaraukset veneiden pohjapesupaikalle.

4. LE-Sähköverkko

- Lausunnon perusteella kortteleiden 4304 ja 4305 alueille on lisätty johtoaluevaraukset. Kaapeleiden kohdalle ei saa rakentaa tai tarvittaessa toteuttajan pitää siirtää ne.

5. Päijät-Hämeen Yrittäjät, Lahden yrittäjät

Ei huomautettavaa. Suunnitelmaa on kuitenkin suotavaa tarkentaa yrittäjäkenttää osallistaen jatkossa.

- Ehdotusvaiheessa kuullaan rannan toimijoita kaavaehdotuksen osalta.

6. Kunnallistekniikka/vihertoimi

- Lausunnon perusteella Niemenkadun varren viheraluetta (Kipparinpiennar) sekä Kipparinkujan katualuetta on levennetty ylläpidon ja hoidon tarpeesta. Kipparinpiennar on merkitty puistoksi (VP), hulevesien kannalta tärkeä alue, jatkuvan ylläpidon turvaamiseksi.

7. Kunnallistekniikka/liikennesuunnitteluyksikkö

- Lausunnon perusteella rantaraitille on merkitty pyöräilymahdollisuus. Ns Marinin kohdalla talvikunnossapito ei ole mahdollinen, ellei nykyistä kapeaa laituri-aluetta levennetä.

8. Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry

Yhdistys ottaa kantaa kaavan lähtötietojen ja tavoitteiden tarkentamiseen linnuston osalta, asemakaavatasoisen luontoselvityksen laatimiseen, luontovaikutusten arviointiin, vesiliikenteen rajoittamiseen ja saaren rakentamatta jättämiseen vesialueelle.

- Lausunnon perusteella OAS:n ja selostuksen lähtötietoja on tarkennettu linnustoalueen osalta.
- Niemen kilpailualueen osalta on tehty luontoselvitys 2021, joka kattaa myös Joutjokisuun.
- Selostukseen on tarkennettu linnustotietoja sekä linnustovaikutusten arviointia, vrt listatekstin kohta asemakaavan vaikutusten arviointi.
- Vesialueen veneilyliikenteen tai melomisen rajoittaminen ei ole kaavallinen asia, vaan sitä säädellään vesialuetta koskevissa säännöksissä. Niemen satama-alueella on viranomaistoimintojen kuten järvipelastuksen ja poliisin aluksia, joiden liikennöintiä vesi- ja satama-alueella ei voida rajoittaa. Lisäksi satamassa toimii

Vesijärven hoitokalastus ja mm. vesialueen jäte- ym. huoltoa hoitavia yritystoimintoja.

- Vesialueella rakentamistoimenpiteiden lupakäsittely ja toimenpiteiden vaikutukset käsitellään aluehallintovirastossa (AVI) vesilain mukaisessa lupakäsittelyssä. AVI:n lupapäätöksen mukaan sataman kehittämisellä ei ole merkitystä pesimälinnustoon, eikä uhanalaisille tai EU:n lintudirektiivin I-liitteen lajeille. Voimassa oleva AVI:n lupa mahdollistaa vesialueelle kohdistuvat täytöt kaavan havainne-aineistossa esiteyllä laajuudella ja kevyen sillan rakentamisen Joutjoen ylitse jo nykyisin. Saari, ns piknik-luoto ei kuulu kaava-alueen rajaukseen, mutta sen rakentamisesta on tämän hetken toteutus suunnitelmissa luovuttu. Tästä syystä kevyen liikenteen sillan paikka on siirtynyt lähemmäksi jokisuuta.
- Rantaraitin aitaaminen tai siirtäminen kaava-alueen ulkopuolelle ei ole kaupungin tavoitteiden mukaista. Yleiselle jalankululle varattu yhteys satama-alueella toteuttaa yleiskaavan mukaista kevyen liikenteen yhteyttä ja on tärkeä virkistysreitti kaupunkilaisten kannalta. Rantaraitti noudattaa myös lautakunnan hyväksymän Niemen sataman yleissuunnitelman periaatteita.
Kaava vastaa hyvin valtakunnallista alueidenkäyttötavoitetta yhdyskunnan toimivuudesta ja kestävästä liikkumisesta. Rantareitin jatkumisen mahdollistaminen Ankkurista Mukkulaan parantaa virkistyksen, pyöräilyn ja kävelyn edellytyksiä.
Raittia ei ole mahdollista aidata satama-alueella. Aitaaminen estää satamatoimintojen järjestämisen ja niille pääsyn.

9. Lahden kaupunginmuseo/Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

- Lausunnon perusteella Kahvisaaren huvila on varustettu suojelumerkinnällä (sr) ja pihapiiri merkinnällä, alue, jota on hoidettava niin, että maiseman luonne ei oleellisesti muutu (sp).

Maankäyttösopimus

Asemakaavan muutos vaatii ei vaadi maankäyttösopimusta, koska alue on kaupungin omistuksessa.

Aiempi käsittely lautakunnassa

Kaupunkiympäristölautakunta käsitteli asiaa 27.1.2022 § 11. Asian esittelijän, suunnittelujohtaja Petri Honkasen päätösehdotus oli seuraava:

”Lautakunta päättää hyväksyä asemakaavan muutosehdotuksen A-2769 sekä tonttijako-/tonttijaonmuutosehdotukset nro M-22-9, M-22-10 ja M-22-11 asetettavaksi julkisesti nähtäville.

Mikäli mahdolliset muistutukset eivät anna muuhun aihetta, lautakunta esittää, että kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muutosehdotuksen A-2769, jolla muodostuu Lahden kaupungin Niemen (4.) kaupunginosan korttelin 4302 tontti 6, korttelin 4304 tontit 4, 5 ja 6, korttelin 4305 tontit 3, 5, 10 ja 11 sekä venesatama-, vesi-, puisto-, erityis- ja katualue, Mukkulan (7.) kaupunginosan katualue, Jalkarannan (33.) kaupunginosan vesialue.”

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kaavehdotuksesta saadut lausunnot ja muistutukset

Asemakaavan muutosehdotus A-2769 on ollut maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyssä järjestyksessä julkisesti nähtävillä 10.2.-14.3.2022. Ehdotuksesta jätettiin viisi lausuntoa ja kaksi muistutusta. Lausunnon jättivät Päijät-Hämeen liitto, Lahden museot/Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo, Lahden ympäristöterveys, Telia Finland Oyj ja Hämeen Ely.keskus. Muistutuksen jättivät Pohjoinen kumppanuuspöytä ja Vesisamoilijat ry:n hallitus.

Lausuntojen ja muistutusten pääsisältö oli seuraava:

Päijät-Hämeen liitto esitti lausunnossaan, että asemakaavan toteuttaminen edistää maakuntakaavan tavoitteita kehittämällä Niemen alueen satamapalveluita, matkailua ja alueen yleistä virkistyskäyttöä.

Lahden museot/Päijät-Hämeen vastuualuemuseo esitti Kahvisaaren huvilarakennuksen suojelumerkintää (sr) täydennettäväksi seuraavalla tavalla: "Suojeltava rakennus, historiallisesti arvokas ja ympäristön kannalta tärkeä rakennus, jonka ominaispiirteet tulee korjaus- ja muutostöissä säilyttää."

Hämeen Ely-keskus esitti, että Kahvisaaren huvilan suojelumerkintää tarkennetaan kaavamääräyksellä niin, että se riittävällä tarkkuudella ohjaa jatkosuunnittelua. Kaava-alueen nykyinen ja tuleva hulevesien hallinta jää kaavaselostuksen osalta epäselväksi. Selostusta esitettiin tältä osin täydennettäväksi.

Lahden ympäristöterveydellä ja Telia Finland Oyj:llä ei ollut huomautettavaa.

Muistutukset

1. Pohjoinen kumppanuuspöytä

Toteaa, että kaavaehdotuksella on pyritty kehittämään Niemen sataman palveluita ja edistämään asukkaiden viihtyvyyttä ja vapaa-ajan viettoa paremmaksi. Pyytää huomioimaan polkupyörien säilytysmahdollisuudet.

2. Lahden Vesisamoilijat ry:n hallitus

Vesisamoilijat ry on toiminut vuodesta 1964 asti Kahvisaassa vuokralla kaupungin kiinteistössä. Yhdistys on rakentanut saareen mm. kalustovajoja sekä saunan, joka on aktiivisessa vuokrakäytössä. Kahvisaari toimii seuran ja laajemmin ottaen melontaa harrastavien virkistys- ja retkeilytoiminnan keskuksena. Seura ylläpitää saassa myös Suomen melontamuseota, joka on pohjoismaiden ainoa melontaan keskittynyt museo, joka avattiin vuonna 2008. Vaikka Vesisamoilijat ovat vuokranneet Kahvisaaren rakennukset melontateemaiseen käyttöön, on Kahvisaari ja sen maa-alueet kuitenkin kaupunkilaisten vapaassa virkistyskäytössä.

- Kahvisaaren aluetta tulee kehittää ja mahdollistaa alla olevia toimenpiteitä
- mahdollistaa edelleen melonnan virkistys- ja retkeilytoiminnan kehittäminen, joka tuottaa osaltaan myös matkailutuloja seutukunnalle
- mahdollistaa terveysturvallisuuden vaatimukset täyttävän pienimuotoisen kesäkahvion ylläpitomahdollisuus
- saunatoimintojen laajentamisen mahdollisuus nykyisen ollessa riittämätön
- nykyisen nuotiopaikan näkyminen kaavamerkinnöissä
- kalustovajan läheisyyteen kanoottien vuokrausta varten esim verkkoseinillä oleva lukittu, katettu melontakaluston vuokrauspiste,

joka mahdollistaa kanoottien vuokrauksen ja noudon itsenäisesti digitaalisen järjestelmän avulla.

- kiinnittää huomiota aallonmurtajatiehen ja sen ylläpitoon

Vastineet

Ely-keskuksen lausunnon perusteella

- selostukseen on täydennetty alueen nykyisen ja tulevan hulevesien hallinnan kuvausta
- hulevesien hallinnan kaavamääräysmerkintöjä on tarkistettu kaavakarttaan (hv)
- Päijät-Hämeen vastuualuemuseon muistutuksen perusteella Kahvisaaren ympäristön ja päärakennuksen suojelumerkintää on täydennetty (sr-1) (sp)

Pohjoisen kumppanuuspöydän muistutuksen perusteella kaavakarttaan on lisätty polkupyörien säilytyspaikkojen kaavamääräys.

Vesisamoilijat ry:n muistutuksen perusteella

- Kahvisaaren saunatoimintojen kehittäminen mahdollistetaan. Polttoaineen jakeluun tarvittavien tilojen rakennusala on muutettu saunan rakennusosalaksi. Kaavamääräystekstiä on tarkistettu suojelurakennuksen ympäristöön sovittamisen perusteella. Rakennus tulee liittää kunnalliseen vesi- ja viemäriverkostoon. (sa-1)
- kaavamääräykset mahdollistavat kesäkioskin ja nuotiopaikan ja melontakaluston vuokrauspisteen toteuttamisen. (sp-1) (sp-2) (nu)
- aallonmurtajan tien kunto ja ylläpito ei ole kaava-asia, vaan kuuluu satama-alueiden hoitoon ja ylläpitoon.

- kaavaselostus- ja seurantalomake on korjattu näiltä osin

Kaavaan tehdyt muutokset

Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen kaavakarttaan on tehty seuraavat muutokset:

- selostukseen on täydennetty alueen nykyisen ja tulevan hulevesien hallinnan kuvausta
- hulevesien hallintaa koskevia kaavamääräysmerkintöjä on tarkistettu kaavakarttaan. (hv) (hu) (is)
- aitausmääräyksiä on tarkistettu sekä Joutjoen suun huoltoalueen mahdollistavaa merkintää (et-1)
- Kahvisaaren ympäristön ja päärakennuksen suojelumerkintää on täydennetty (sr-1) (sp).
- Kahvisaaren polttoaineen jakelun (lh) rakennusala on muutettu saunan rakennuslaksi. Kaavamääräystekstiä on tarkistettu suojelurakennuksen ympäristöön sovittamisen perusteella. Rakennus tulee liittää kunnalliseen vesi- ja viemäriverkostoon. (sa-1).
- kaavan on lisätty kaavamääräysmerkinnät, jotka mahdollistavat kesäkioskin ja nuotiopaikan ja melontakaluston vuokrauspisteen toteuttamisen. (sp-1) (sp-2) (nu)
- kaavaselostus- ja seurantalomake on korjattu näiltä osin
- Korttelin 4305 tontin 10 kaavamääräyksiä ja tehokkuutta ja rakentamista kahteen tasoon on tarkistettu. (e=0,4) (I/50% II/50%)

- Sataman eteläosaa ja rantaraitin sijaintia on tarkistettu suunnittelussa olevan yleissuunnitelman perusteella.

Selostus ja seurantalomake on korjattu näiltä osin. Muutosten vähäisyyden vuoksi kaavaehdotusta ei ole tarpeellista asettaa uudelleen nähtäville.

Tehtyjen tarkistusten jälkeen kaavan tunnus on A-2769a.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kv: valitusosoitus Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Toimenpiteet

Kh: ote pöytäkirjasta ilman liitteitä Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry phly@phly.fi, muistutuksen tekijöille pohjoinen kumppanuuspöytä tarja.sarajarvi@lahti.fi, Vesisamoilijat ry:n hallitus pj@vesisamoilijat.fi, kv

Kv: ote pöytäkirjasta ilman liitteitä muistutuksen tekijöille pohjoinen kumppanuuspöytä tarja.sarajarvi@lahti.fi, Vesisamoilijat ry:n hallitus pj@vesisamoilijat.fi, ote pöytäkirjasta ilman liitteitä Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry phly@phly.fi, sähköinen tiedoksianto Hämeen ELY -keskukselle.

Lainvoimaisuuskysely Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.

Lainvoimaiseksi tulon jälkeen: kuulutus,
sähköisesti:

kuulutus Hämeen ELY -keskus,

kuulutus + kartta Hämeen Maanmittauslaitos,

kuulutus + kartta Päijät-Hämeen liitto,

kuulutus + kartta kaupunkiympäristön palvelualueen kaupunkisuunnittelu

Liitteet

- A-276ga Ehdotuskartta KV
- A-276ga Kaavaselostus ja seurantalomake KV
- A-276ga Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) KV
- A-276ga Tonttijakokartat KV
- A-276ga Havainnekuva KV
- A-276ga Luonnosvaiheen lausunnot KV
- A-276ga Luonnosvaiheen mielipiteet KV
- A-276ga Ehdotusvaiheen lausunnot KV
- A-276ga Muistutukset KV
- A-276ga Liikenneselvitys 2022 KV
- A-276ga Liikenneselvitys Erikoiskuljetusreittien tilavaraukset 2019 KV
- A-276ga Aluehallintoviraston vesilain mukainen lupapäätös 2018 KV
- A-276ga Maisematarkastelu 2021 KV
- A-276ga Luontoselvitys 2021 KV

§ 262

Lahden edunvalvonnan kärkitavoitteet 2022-2023

1424/00.01.02.03/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Elinvoimajohtaja Markus Lankinen, p. 040 701 7328

Kehittämispäällikkö Henna Eskonsipo-Bradshaw, p. 044 482 0838

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Lahden kaupunginhallitus hyväksyy linjaukset Lahden kaupungin edunvalvonnan kärkitavoitteista 2022-2023 ja niiden huomioimisen edunvalvonnan toimeenpanossa ja viestinnässä.

Perusteluosa

Lahden kaupungin elinvoima- ja työllisyysjaosto on kokouksessaan 11.4.2022 käynyt lähetekeskustelun Lahden kaupungin edunvalvontatyön tulevista tavoitteista. Eduskuntavaalien ollessa keväällä 2023 ja uuden hallitusohjelman valmistelun käynnistyessä jo ennen tätä, kaupungin edunvalvonnan kärkien määrittely ja vaikuttamissuunnitelman tekeminen on tärkeää.

Lahden seutu on voimakkaasti kehittyvä Suomen viidenneksi suurin kaupunkiseutu. Edunvalvonnan kärkitavoitteet nopeuttavat Lahden seudun

kasvua ja kehittymistä kansallisesti ja kansainvälisesti. Toimilla on siten vaikutusta myös kansallisten, EU-tason ja globaalien tavoitteiden saavuttamiseen.

Edunvalvonnan kärjet antavat kaupungin edunvalvonnalle suuntaviivat. Sisältöjä ja toimeenpanoa tarkistetaan säännöllisesti kaupungin eri päätöksentekoelementeissä ja yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Lahden edunvalvonnan kärkitavoitteet 2022-2023

- Lahti – vihreän siirtymän edelläkävijä
- Koulutus ja TKI-toiminta – yritysten arvonalustuksen kasvattaminen
- Osaava työvoima ja TE2024 -uudistus
- Saavutettavuus: elinkeinoelämän yhteydet ja työvoiman liikkuvuus
- Kaupunkien aseman vahvistaminen
- Kansainvälisistä suur tapahtumista liiketoimintaa ja työtä Suomeen

Edunvalvonnan kärkitavoitteista laaditaan yhteinen viestintäaineisto Päijät-Hämeen liiton ja muiden keskeisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Kärkitavoitteiden edunvalvonnan toimeenpanovastuut määritetään tapauskohtaisesti. Edunvalvontaohjelman kärjistä ja niiden viestintäsisällöistä järjestetään erilliset tilaisuudet edunvalvontaan osallistuvien toimijoiden kanssa.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Henna Eskonsipo-Bradshaw

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 19

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 20.06.2022

§ 263

Valtuustoaloite: Paavolan terveysaseman purkaminen ja väliaikaisen lähiliikuntapaikan toteutus tontille KV

981/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupunginpuutarhuri Kirsi Kujala p. 050 559 4186

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tässä yhteydessä tullut riittävästi selvitettyksi."

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 15.06.2022

§ 92

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Suunnittelujohtaja Honkanen Petri

Kaupunkiympäristölautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn todeten, että alueelle tehdään kevyehkö väliaikainen virkistysalue, mutta mittavia väliaikaisrakenteita ei ole tarkoituksenmukaista toteuttaa valtuustoaloitteessa esitetylle alueelle johtuen korttelin tulevista rakennushankkeista.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Kaupunginhallitus päätti 14.3.2022 (102 §) palauttaa asian uudelleen valmisteluun. Samaisen päätöksen kaupunginhallitus oli tehnyt 1.2.2021 (54 §).

Lahden sosiaalidemokraattien valtuustoryhmä on elokuussa 2020 jättänyt valtuustoaloitteen, jossa esitetään vanhan terveystalorakennuksen purkamista ja väliaikaisen lähiliikuntapaikan toteuttamista tontille. Terveystalo on nyt purettu ja tontin omistava Lahden Terveystalo Oy on siirtynyt kokonaisuudessaan kaupungin omistukseen.

Ajatus lähiliikunnan mahdollisuuksien lisäämiseksi keskustassa on hyvä. Tällä tontilla väliaikainen ratkaisu voi jäädä lyhytaikaiseksi, koska kaavamuutos on valmistumisvaiheessa ja uuden rakentamisen on mahdollista alkaa 2023-24. Lisäksi viereisen Kelan talon tuleva purkaminen sekä samassa korttelissa olevien Luhdan talojen purkaminen ja alueen uudisrakentaminen aiheuttavat melua ja pölyä myös tälle tontille. Luhdan tontilla purkaminen voi alkaa jo lähikuukausina. Asukkaiden ja keskustassa asioivien ulkoliikkumisen mahdollisuuksia voidaan kehittää pitkäjänteisesti ja kestävästi parhaiten rakentamalla liikuntapaikkoja kaavoituksessa niille osoitetuille paikoille.

Väliaikaisen virkistysalueen toteuttaminen

Käytyjen keskustelujen perusteella on kaupunkiympäristön palvelualue aloittanut kesäkuussa 2022 väliaikaisen virkistysalueen toteuttamisen tontille. Alueen Kirkkokadun puoleiseen osaan tehdään oleskelu- ja kuntoilupaikka. Noin 30 x 50 metrin suuruiselle alueelle levitetään kivituhka mahdollistamaan esteetön liikkuminen. Viereisen rakennuksen seinustalle, jossa on kasvualustaa, kylvetään 5 metrin levyiselle alueelle kukkaniitty 50 metrin matkalle.

Kirkkokadun ja Kauppakadun kulmaan tuodaan kolme omistajatonta poistovenettä, joihin istutetaan ja kylvetään kesäkukkia juhannukseen 2022 mennessä. Aluetta rajataan lisäksi puunrungoilla, joita on saatu kaupungin viheralueilta rakentamisen tieltä poistetuista puista. Alueelle on tilattu paikallisen toimijan kuntoiluvälineryhmä, joka saadaan heinäkuussa 2022 ja pinta-asennetaan paikalle turva-alustoineen. Näin asennetut välineet voidaan myöhemmin siirtää toiseen kohteeseen. Väliaikainen virkistysalue puretaan, kun alueen rakentamiseen liittyvät toimenpiteet sitä edellyttävät. Laitteita ja rakenteita voidaan käyttää jatkossa vastaavassa väliaikaiskäytössä.

Toteutuskustannukset ovat kesän 2022 osalta noin 25 000 – 30 000 €. Mikäli alueen purku- ja rakennustyöt eivät aiheuta esteitä, niin tilapäistä virkistysaluetta on mahdollista laajentaa keväällä 2023 tontin muihin osiin ottaen huomioon tältä kesältä kertyvät kokemukset alueen käytöstä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 19

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

Valtuustoaloite 31.8.2020_peitetty

Valtuustoaloite: läkkäille yhteisöllinen tila Mukkulan kaupunginosaan KV

8496/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Erityisasiantuntija Päivi Pitkänen, puh. 044- 482 0590

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 15.06.2022

§ 53

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

”Mukkulan kaupunginosassa asuu runsaasti iäkkäitä ihmisiä, jotka kaipaivat yhteisöllisiä tiloja. Tiloja tarvittaisiin harrastamiseen sekä toinen toistensa vapaamuotoiseen tai ohjelmalliseen tapaamiseen. Yhteisöllinen toiminta lisäisi iäkkäiden ihmisten elämänlaatua ja pitäisi yllä toimintakykyä.

Mukkulaan on suunnitteilla monitoimitalo, jonka yhteyteen yhteisölliset tilat esimerkiksi voitaisiin rakentaa. Monitoimitaloon on jo tulossa tilat perusopetuksen ylä- ja alaluokille, nuorisotoimelle, varhaiskasvatukselle ja kirjastolle. Esitämme, että kaupunki selvittää yhteisöllisten tilojen parhaan toteutustavan ja lähtee toteuttamaan hanketta Mukkulaan. Toimintaa tiloissa voitaisiin järjestää niin kaupungin omana toimintana kuin kolmannen sektorin toimesta.”

Vastine valtuustoaloitteeseen

Aloitteen valmisteluun liittyen osallisuuden ja hyvinvoinnin palveluyksikkö kutsui yhteiseen valmisteluun Mukkulan alueella toimivia yhdistyksiä, joilla on myös ikääntyneille suunnattua toimintaa (Mukkulan Toimari, Mukkulan Puuhapirtti, Lahden Lähimmäispalvelu). Lisäksi mukaan kutsuttiin seurakuntayhtymän sekä Mukkulan kirjaston edustajat. Tavoitteena oli saada käsitys mitä ikääntyneille suunnattua toimintaa Mukkulassa on ja

miten toimintaa voidaan edelleen kehittää eri toimijoiden yhteistyönä (kaupunki, seurakunta, yhdistykset).

Yhteisissä palavereissa on todettu, että Mukkulan alueella on ikääntyneille tarjolla yhteisöllisiä tiloja sekä monipuolista toimintaa eri toimijoiden toteuttamana. Haasteena onkin, että miten toiminnasta saadaan välitettyä tietoa ikääntyneille ja miten eri toimijoiden yhteistyötä voidaan kehittää ja edelleen tiivistää. Tähän liittyen eri toimijat suunnittelevat lokakuun Vanhustenviikolle yhteistä tapahtumaa Mukkulan Toimarille, jossa kaupunki, seurakuntayhtymä ja yhdistykset esittelevät Mukkulassa olevaa toimintaansa.

Lahden Tilakeskuksesta on saatu tieto, että Mukkulan monitoimitalon on tarkoitus valmistua kesällä 2027. Vuodet 2023-2024 ovat hankesuunnittelu- ja suunnittelu-aikaa, jolloin kuullaan ja osallistetaan laajasti eri sidosryhmiä.

Monitoimitalojen perusajatuksena on, että kaikki tilat ovat laajasti käytettävissä silloin, kun niitä ei varsinaiseen käyttötarkoitukseensa tarvita. Koska kysymyksessä ovat isot rakennukset, tiloja on järjestettävissä ilman, että niitä erikseen nimetään millekään tietylle ryhmälle. Käytännössä ei siis ole kysymys niinkään tilojen suunnittelusta, vaan monitoimitalon käytännön järjestelyistä ja sovituista hallinnollisista menettelytavoista.

Yhteenvetona voidaan todeta, että ikääntyneiden yhteisöllistä toimintaa voidaan lähteä kehittämään nyt eri toimijoiden yhteistyönä jo olemassa olevissa tiloissa. Mukkulan monitoimitalo tuo valmistuttuaan lisänsä alueen tiloihin ja sen suunnittelu-aikana on tärkeää saada tietoa tilatarpeista eri sidosryhmiltä esim. vanhusneuvosto, yhdistykset, alueen asukkaat. Sinällään on perusteltua, että yhteisölliset tilat eivät ole pelkästään kohdistettu tietylle ikäryhmälle vaan, että ne ovat mahdollisimman laajasti käytössä tarjoten mahdollisuuden myös eri-ikäisten kohtaamiselle.

Kaupunki tukee yhdistyksiä vuosiavustuksilla, joilla on osin mahdollista ylläpitää esim. ikääntyneiden toimintaan suunnattuja tiloja. Käynnistetyllä yhteistyöllä voidaan yhdistää ja hyödyntää eri toimijoiden voimavaroja esim. tilojen ja toiminnan suhteen. Mukkulan monitalon suunnittelun edetessä voidaan suunnitella myös sinne soveltuviin tiloihin yhteisöllistä toimintaa ikääntyneille.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

Valtuustoaloite läkkäille yhteisöllinen tila Mukkulan kaupunginosaan

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 19

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 20.06.2022

§ 265

Lahden suunta -työ 2021-2025: Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman 2021-2025 tavoitteet KV

8726/10.02.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Yleiskaava-arkkitehti Johanna Sääksniemi p. 050 518 4445

Hankepäällikkö Anna Huttunen p. 044 482 6176

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto hyväksyy ehdotuksen Lahden suunta -työn 2021-2025 (Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma 2021-2025) tavoitteiksi sekä merkitsee tiedoksi osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS)."

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 15.06.2022

§ 93

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin kokouksessa tehdyllä muutoksella tavoitteisiin.

Esittelijä

Suunnittelujohtaja Honkanen Petri

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä ehdotuksen Lahden suunta -työn 2021-2025 (Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma 2021-2025) tavoitteiksi ja lähettää sen kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi ja nähtäville asetettavaksi.

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta esittää, että kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto hyväksyy ehdotuksen Lahden suunta -työn 2021-2025 (Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma 2021-2025) tavoitteiksi sekä merkitsee tiedoksi osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS).

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä jäsen Tuomas Sorsa esitti, että liitteeseen 1 (s.10) lisätään seuraava lause: "Hiilineutraaliutta tavoiteltaessa keinovalikoiman ulkopuolelle rajataan osallistuminen kansainväliseen päästökauppajärjestelmään tai kompensointi hiilipäästöjen osalta Lahden kaupungin kuntarajojen ulkopuolella."

Asian käsittelyn kuluessa Tuomas Sorsa veti lisäyksesityksensä pois käsittelystä.

Asian käsittelyn yhteydessä puheenjohtaja Francis McCarron esitti, että liitteen 2 ensimmäinen tavoite: "Mahdollistamme Lahden kasvun yliopistokaupunkina" muutetaan seuraavasti: "Mahdollistamme Lahden kasvun yliopisto- ja korkeakoulukaupunkina."

Jäsen Ida Rantanen kannatti tehtyä esitystä.

Puheenjohtaja tiedusteli lautakunnalta, voidaanko puheenjohtajan muutosehdotus hyväksyä yksimielisesti vai asetetaanko se pohjaehdotusta vastaan. Lautakunta hyväksyi yksimielisesti puheenjohtajan muutosehdotuksen.

Perusteluosa

Lahden suunta -työhön 2021–2025 kuuluu oikeusvaikutteisen yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen koko Lahden kaupungin alueelle. Lahden suunta toteuttaa kaupungin strategiaa ja ympäristötavoitteita. Jatkuva työ etenee neljän vuoden sykleissä valtuustokausittain.

Yleiskaavatyö ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen ovat Lahden kaupungin vuoden 2022 kaavoitusohjelmassa ja vireilletulosta on tiedotettu 10.3.2022 julkaistussa kaavoituskatsauksessa.

Lahden suunta -työn 2021-2025 tavoitteet (Liite 1) on laadittu kaupunginvaltuuston 14.3.2022 hyväksymän kaupungin strategian pohjalta. Tavoitteita on valmisteltu moni-alaisena asiantuntijayhteistyönä, 7.4.2022 valtuustoseminaarin palautteen pohjalta sekä kaupunginhallituksen ja kaupunkiympäristölautakunnan yhteisessä iltakoulussa 17.5.2022. Lahden suunnan tavoitteet ohjaavat Lahden yleiskaavan 2035 ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman 2021-2025 valmistelua.

Edellisen kierroksen tulevaisuustarinasta on siirrytty selkeisiin ylätasen tavoitekirjauksiin. Lahden suunnan tavoitteissa on tunnistettu, mitkä teemat ovat strategian edistämisen kannalta tärkeitä maankäytön, liikenteen ja liikkumisen suunnittelun näkökulmasta. Valmistelun keskiössä on ollut kysymys siitä, miten kestäväällä kaupunkisuunnittelulla voidaan

vahvistaa tuoreen yliopistokaupungin edelläkävijyyttä ympäristöasioissa, yritystoiminnan mahdollisuuksia sekä asukkaiden hyvinvointia.

Tavoitteet on jaoteltu kaupungin strategian kolmen otsikon alle: Kestävästi elinvoimainen, Kestävästi hyvinvoiva ja Kestävästi uudistuva. Strategian eri osa-alueilla on erilaiset yhtymäpinnat kaupunkisuunnitteluun, siksi tavoitteiden määrä vaihtelee eri otsikoiden alla. Tavoiteteemoja on myös strategiapainatuksia enemmän, koska Lahden suunnan tavoitteet jalkauttavat strategiaa kaupunkiympäristön suunnitteluun ja on tärkeää tunnistaa strategian edistämisen mahdollisuudet kattavasti.

Yleiskaavatasolla ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmassa määritellään ylätason linjauksia ja tarkastellaan teemoja kokonaisuuksina kaupunkitasoisesti. Konkreettisemmin monia asioita edistetään esimerkiksi asemakaavoituksessa, tarkemmassa toteutussuunnittelussa tai ohjelmatyössä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) (Liite 2) on hyväksytty ja päätetty asettaa nähtäville kaupunginhallituksen kokouksessa 4.4.2022 §128. Asiakirjasta käy ilmi, kuka voi osallistua Lahden suunta -työhön, milloin ja miten. Siinä kerrotaan myös Lahden suunta -työtä varten tarvittavasta tiedosta, tavoitteista, vaikutusten arvioinnista ja työn aikataulusta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa (OAS) täydennetään työn kuluessa tarvittaessa, kun esimerkiksi tarkistetaan aikataulua. OAS on nähtävillä ja osalliset voivat antaa palautetta asiakirjan sisällöstä koko Lahden suunta -työn 2021–2025 ajan.

Yleiskaavatyössä vaikutuksia arvioidaan luonnosvaiheessa ja tarvittaessa ehdotusvaiheessa. Tavoitteista ei ole prosessin tässä vaiheessa laadittu ennakkovaikutusten arviointia.

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 19

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kyla: Kh

Kh: Kv

Kv: Kuulutus

Liitteet

Lahden suunta 2021-2025 OAS 20220315

Lahden suunta 2021-2025 Tavoitteet 20220616

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

Pöytäkirjoja:

- Rakennus- ja ympäristölupalautakunta 7.6.2022

- Tarkastuslautakunta 7.6.2022

Muistio:

- Vanhusneuvosto 12.4.2022

Esityslistoja:

- Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän hallitus 20.6.2022

- Päijät-Hämeen aluehallitus 20.6.2022

- kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset ajalta
10.- 16.6.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 19

Toimenpiteet

-

§ 267

Oikaisuvaatimus konserni- ja tilajaoston päätöksestä 11.4.2022 § 32 Yhtiöjärjestyksen muuttaminen ja Lahden Pysäköinti Oy:n hallituksen jäsenten nimeäminen

6358/00.00.01.10/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Konserniohjauksen päällikkö Veli-Pekka Ignatius, p. 044 7161895

Päätös

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy oikaisuvaatimuksen.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Esittelijä muutti päätösehdotustaan:

”Kaupunginhallitus hyväksyy oikaisuvaatimuksen todeten että konserni- ja tilajaosto on kokouksessaan 20.6. § 66 muuttanut Lahden Pysäköinti Oy:n hallituksen kokoonpanoa vastaamaan tasa-arvolakia.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Perusteluosa

Oikaisuvaatimuksen tekijät vaativat Lahden kaupungin konserni- ja tilajaostoa oikaisemaan 11.4.2022 tekemänsä tasa-arvolain 4a §:n vastaiset päätökset:

- § 32 Yhtiöjärjestyksen muuttaminen ja Lahden Pysäköinti Oy:n hallituksen jäsenten nimeäminen
- § 35 Kaupungin edustajan määrääminen Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalvelut Oy:n varsinaiseen yhtiökokoukseen, ehdokkaiden nimeäminen hallituksen jäseniksi ja toimiohjeiden antaminen yhtiökokousedustajalle.

Oikaisua vaaditaan kummankin pykälän osalta hallitusten jäsenten nimeämiseen, koska päätöksissä ei ole noudatettu lakia naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (1986/609, tasa-arvolaki).

Oikaisuvaatimus on aiheellinen ja konserni- ja tilajaosto tekee kokouksessaan 20.6.2022 uuden päätöksen asiasta, jossa korjataan valinnat Lahden Pysäköinti Oy:n hallituksen osalta tasa-arvolain mukaiseksi. Oikaisuvaatimus tehdään Kuntalain 134 §:n 1 momentissa tarkoitetun toimielimen ja sen jaoston sekä sen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

§ 268

Oikaisuvaatimus konserni- ja tilajaoston päätöksestä 11.4.2022 § 35 Kaupungin edustajan määrääminen Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalvelut Oy:n varsinaiseen yhtiökokoukseen, ehdokkaiden nimeäminen hallituksen jäseniksi ja toimiohjeiden antaminen yhtiökokousedustajalle

1874/00.00.01.10/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Konserniohjauksen päällikkö Veli-Pekka Ignatius, p. 044 716 1895

Päätös

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy oikaisuvaatimuksen.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Esittelijä muutti päätösehdotustaan:

”Kaupunginhallitus hyväksyy oikaisuvaatimuksen ja palauttaa asian konserni- ja tilajaostoon uutta päätöksentekoa varten perusteluosassa mainitulla tavalla.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Perusteluosa

Oikaisuvaatimuksen tekijät vaativat Lahden kaupungin konserni- ja tilajaostoa oikaisemaan 11.4.2022 tekemänsä tasa-arvolain 4a §:n vastaiset päätökset:

- § 32 Yhtiöjärjestyksen muuttaminen ja Lahden Pysäköinti Oy:n hallituksen jäsenten nimeäminen
- § 35 Kaupungin edustajan määrääminen Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalvelut Oy:n varsinaiseen yhtiökokoukseen, ehdokkaiden nimeäminen hallituksen jäseniksi ja toimiohjeiden antaminen yhtiökokousedustajalle.

Oikaisua vaaditaan kummankin pykälän osalta hallitusten jäsenten nimeämiseen, koska päätöksissä ei ole noudatettu lakia naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (1986/609, tasa-arvolaki).

Oikaisuvaatimus on aiheellinen ja konserni- ja tilajaosto tekee uudet päätökset asioista, joissa korjataan valinnat tasa-arvolain mukaisiksi. Oikaisuvaatimus tehdään Kuntalain 134 §:n 1 momentissa tarkoitetun toimielimen ja sen jaoston sekä sen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Koska Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalveluilla on muitakin omistajia kuin kaupunki, täytyy asian ratkaisu neuvotella yhdessä PHHYKY:n kanssa. Näin ollen Päijät-Hämeen Laitoshuolto Oy:n hallitusvalinnat muutetaan syksyn ensimmäisissä kokouksissa. Yhtiöllä ei ole hallituksen kokouksia kesän aikana.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 19

Toimenpiteet

§ 269

KOKO Lahti Oy:n luottolimiitin jatkoon liittyvä oikaisuvaatimus

2493/02.02.01.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Konserniohjauksen päällikkö Veli-Pekka Ignatius, p. 044 716 1895

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus jättää oikaisuvaatimuksen tutkimatta.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Kaupunginhallituksen II varapuheenjohtaja Mira Nieminen ilmoitti esteellisyytensä (HL 28.1. § 5. kohta) ja poistui asian käsittelyn ajaksi. Pöytäkirjanpitäjä, kaupunginsihteeri Janne Mäki ilmoitti esteellisyytensä (HL 28.1. § 5. kohta) ja poistui asian käsittelyn ajaksi. Pöytäkirjanpitäjänä toimi kaupunginlakimies Pekka Virkkunen.

Perusteluosa

Konserni- ja tilajaosto on kumonnut oikaisuvaatimuksen kohteena olevan päätöksen itseoikaisuna kokouksessaan 20.6.2022 § 56.

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 19

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: oikaisuvaatimuksen tekijät

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 19

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 252, § 253, § 254, § 255, § 257, § 260, § 261, § 263, § 264, § 265, § 266

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 19

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 256, § 258, § 259, § 262, § 269

Lahden kaupunki

OIKAISUVAATIMUSOHJE, kunnallisasiat

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (Laki kunnallisesta viranhaltijasta 50 §).

Oikaisuvaatimusviranomainen

Asianomainen viranomainen/toimielin (mainittu päätöksessä/otteessa)

Yhteystiedot

Lahden kaupunki / kirjaamo

Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti

Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs,
Aleksanterinkatu 18

Lahti-Pisteen aukioloaika: 8.00–18.00, **oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä oikaisuvaatimus on jätettävä kuitenkin kirjaamon (= viraston)**

aukioloaikana eli klo 15.00 mennessä, jotta se katsotaan ajallaan saapuneeksi
puh. 03 814 2214
Sähköposti: kirjaamo(at)lahti.fi

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä ja muussa tapauksessa seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot. Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle oikaisuvaatimusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä riippumatta tavasta, jolla se toimitetaan. Jos

oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 267, § 268

nro 19

Lahden kaupunki

VALITUSOSOITUS, kunnallisasiat

Valitusoikeus ja valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Yhteystiedot

www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1

13100 Hämeenlinna

029 56 42210

faksi 029 56 42269

hameenlinna.hao(at)oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika ja sen alkaminen

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Annettaessa päätös asianosaiselle tiedoksi hänen suostumuksellaan sähköisenä viestinä hänen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Muuta tiedoksiantotapaa käytettäessä asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Valitusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HOL 32 §).

Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Tuomioistuinmaksut

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.